

[Jepsen Christensen.]

disse Forhold, ikke kan undlade at faa Øje paa.

Jeg vil gerne sige fra denne Talerstol — og jeg forstod, at det ogsaa var den højtærede Landbrugsministers Opfattelse —, at jeg tror ikke, at denne Stigning i Ejendomspriserne har nogen virkelig berettiget Baggrund. Hvis der ikke sker noget ganske ekstraordinært, har det danske Landbrug næppe Udsigt til en større Stigning ud over Nutidens Niveau i de nærmest kommende Aar, selv om alle Bestræbelser selvsagt maa gaa ud paa at øge Landbrugets Afsetningsmuligheder udadtil. Ikke desto mindre er der dog næppe Tvivl om, at den Pris, der betales for Landbrugsejendomme i disse Dage, ligger betydeligt over den Panteværdi, som det foreliggende Lovforslag om Rentetilskud gaar ud fra. Der er heller næppe nogen, som gaar ind i et nyoprettet Husmandsbrug, og som kan etablere dette inden for den Pantesikkerhedsgrænse, der er nævnt i Forslaget, naar Hensyn tages til Byggeomkostningerne, Inventarets og Besættningens Anskaffelsessum. Jeg tager næppe fejl, naar jeg gaar ud fra, at Købere af Landbrugsejendomme eller Overtagere af Husmandsbrug i Gennemsnit vil faa en Gældsbyrde, der mindst svarer til den i Loven nævnte Panteværdi plus 10 pCt., selv om de ved egen eller Slægts og Venners Hjælp maa kunne udbetale noget af Købesummen for den købte Ejendom eller til Etablering af et Statshusmandsbrug. Men er det Tilfældet, at Gælden ved den normale Omsætning af Landbrugsejendomme og Oprettelsen af nye Landbrugsejendomme ligger betydeligt over den Grænse, inden for hvilken man foreslaar Rentetilskuddet ydet, saa tillader jeg mig at tvivle paa, om der i al Almindelighed er en Opgave at løse med Hensyn til denne Gæld.

Jo, det er der, siger man i Bemærkningerne til det i Folketinget fremsatte Lovforslag om det foreliggende Spørgsmaal. Der kan i Henhold til statistiske Opgørelser højst være Tale om Forrentningsevne for en jævnt dygtig Landmand paa 100 pCt. af Panteværdien, og her endda taget i Betragtning, at han saa maa afkortes i Driftslederløn. Og da mange Landmænd har en Gæld, der ligger betydeligt over Panteværdien, vil vi række dem en hjælpende

Haand, idet vi overlader det til dem selv at vælge, om de vil have Rentetilskud eller Gældssanering i Henhold til Afsnit I i Loven.

Jeg skal være den første til at erkende, at Landbrugets Vilkaar ikke er bedre, end at der skal dygtige Folk til at klare Renter, Skatter og Afgifter, Vedligeholdelse af Redskaber og Maskiner saavel som Arbejds-lønninger og Leveomkostninger med en Gæld paa 100—110 pCt. af de skattemæssige Værdier. Men da ingen Landbrugsejendom kan købes eller oprettes for et Beløb, der ligger inden for denne Værdigrænse, og Landbrugserhvervet i de senere Aar har haft saa daarlige Kaar, at der ikke kan forventes at være Kapitaler i Behold i Hjemmene, ved Hjælp af hvilke Ungdommen kan sættes i Vej med en mindre Gæld end 100 pCt. af de skattemæssige Værdier, samtidig med at de fleste kyndige vist vil erkende det rigtige i, at overraskende større Indkomstmuligheder efter alt at dømme ikke kan ventes i den nærmeste Fremtid, forekommer det mig, at de 50 000 Landmænd, der nævnes i Bemærkningerne til det først forelagte Lovforslag, er paa Linie med, om ikke bedre stillet end den Ungdom, der skal i Vej i Nutiden og i den kommende Tid. Denne Ungdom tænker man sig imidlertid ikke at yde Rentetilskud til, til Trods for at det er vanskeligere at komme i Gang end at være i Gang, naar Gældsbyrden er den samme; tværtimod afskærer Lovforslaget endogsaa med tilbagevirkende Kraft de Ejendomsbesiddere fra at faa Del i Rentetilskuddet, der har overtaget deres Ejendom efter 1. Januar 1933 — med de Undtagelser, som før blev nævnt af den højtærede Landbrugsminister.

Dette sidste skal jeg ikke sige noget til. Der ligger heri en Erkendelse af, at der ikke kan drives Erhverv med Statstilskud til Rentebetaling som en blivende Foranstaltning; men det forekommer mig, at man maa erkende, at Grænsen for Stats-hjælp til Enkeltmand inden for et Erhverv i al Almindelighed maa ligge paa Linie med de Etableringsmuligheder og Fortsættelsesmuligheder, som Ungdommen har inden for det paagældende Erhverv; ellers staar man i Fare for at standse Udviklingen og at lokke Ungdommen over paa andre Erhvervs-Omraader, hvilket mindst af alt er en Samfundsopgave i et Land som Dan-